

ERFDELEN

ERFDELEN

Ingrid Melenberg

bookmundo

Auteur: Ingrid Melenberg
Coverontwerp: Canva / Ingrid Melenberg
ISBN: 9789403760759
© Ingrid Melenberg 2024

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden
verveelvoudigd en/of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie,
microfilm of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke
toestemming van de auteur.

*'Home is not where you were born.
Home is where all your attempts to escape cease.'*
Naguib Mahfouz

Voor Victor

Proloog

1993

‘Jij sloerie! Hier blijven!’

‘Nee! Het is niet... Niet doen, nee!’

Ze rent. De open voordeur door, de woonkamer door, naar de gang. Haar hart hamert in haar borst, hij komt achter haar aan. Hij is ziedend, hij heeft het gehoord, en toen zag hij het in haar ogen: de waarheid. In een milliseconde neemt ze de beslissing, of eigenlijk doen haar voeten het voor haar: die slaan linksaf, de trap op.

Hij wist het wel. Al die tijd heeft hij het geweten, ergens onderhuids, maar hij wilde het niet zien, niet voelen. Het bedrog, het verraad. Nu moet hij haar krijgen, het uit haar persen, ze moet de pijn voelen die hij haar aandoet. Zo veel pijn.

Ze rent weg, maar hij weet dat hij sterker is, sneller, machtiger. Hij grijpt wat voorhanden is, iets scherp. Hij zal haar krijgen. Hij, en niemand anders. Ze wil naar boven, ze is er bijna, maar hij is snel, dreunt achter haar de steile traptreden op.

Ze moet naar de slaapkamer, zichzelf opsluiten, uit het raam naar buiten klimmen, iets! Nog drie treden, twee, een... Ze struikelt, haar voet glijdt weg. Een hand omklemt haar enkel. Een brul, niet van hem, van... Een ruk aan haar been, ze valt, ze raakt ledematen, een traptrede, scherpe pijn die binnendringt. Dan is er een warmte die zich verspreidt, uit haar stroomt en haar meeneemt. Weg van hier.

Hij valt. Een knak, een explosie in zijn schedel. Een gewicht landt op hem, haar gewicht. Het drukt alle lucht uit zijn longen, maar lucht heeft hij niet meer nodig.

Hij vliegt. Ze vliegen. Samen. Eindelijk.

Een paar ogen ziet het stilleven van lichamen.

Nee, twee paar.

1

Joleen

2019

Mijn moeder is de koningin van de vermijding. Als ze iets niet trekt, gaat ze er gewoon vandoor. Het ene moment houdt ze een mobiel tegen haar oor gedrukt, het volgende moment duwt ze mij de telefoon in handen en loopt ze de kamer uit en de tuin in, om daar een sigaret op te steken. Alsof ze zo-even niet in gesprek was met iemand.

We waren net aan het koffiedrinken: zij, mijn stiefvader Berend en ik. We hadden het over de dingen waar ik vooral aan moest denken: planten water geven, post doornemen. Mijn moeder kon niet wachten om naar hun tweede huisje in Spanje te vertrekken. Weg uit Nederland voordat hier de herfst kan toeslaan. Toen ging haar telefoon. Wie de beller is, weet ik niet, maar het bericht moet schokkend zijn geweest, want mama's gezicht werd grauw en ze stamelde wat voordat ze mij het toestel gaf en verdween.

Berend kijkt me aan met vraagtekens in zijn ogen en loopt de woonkamer uit, achter zijn vrouw aan.

'Hallo,' zeg ik in de telefoon tegen de onbekende beller. 'Bent u daar nog? Sorry, mijn moeder is even...'

'O, hallo.' Een diepe, wat oudere vrouwenstem. 'U bent de dochter van mevrouw Karst? Gaat het wel goed met uw moeder? Ja, ik begrijp dat dit nogal uit de lucht komt vallen. Dat uw moeder al een aantal jaren geen contact meer had met haar oom.'

Zo word ik herinnerd aan het bestaan van mijn oudoom Per. Terwijl ik met een pen wat op een notitieblok doodle – het wordt natuurlijk een oog, altijd een oog – vertelt de vrouw dat ze in een hospice werkt. Ze belt op verzoek van haar cliënt, Per Veenendaal. Veenendaal is mijn moeders meisjesnaam, bedenk ik. En Per is de broer van haar vader, van onze opa, die net als onze oma al lang geleden overleed.

Dit is even schakelen, want mama heeft het nooit over haar familie. Even ben ik de draad van het verhaal van de vrouw kwijt, maar ik haak weer aan als ze zegt: ‘Meneer Veenendaal heeft niet lang meer te leven, en hij wil uw moeder laten weten dat zij zijn boerderij erft.’

‘Boerderij?’ breng ik uit.

‘Ja, de boerderij in Koedijke. Waar uw moeder zelf opgroeide.’

‘O. O ja.’ Ik voel dat ik bloos en ben blij dat we niet beeldbellen.

‘Meneer Veenendaal zou uw moeder graag nog een keer spreken.’

Door het raam achter in de kamer zie ik mijn moeder in de tuin staan, haar smalle rug voorover gekromd richting haar sigaretje, het geblondeerde haar in slierten over het zwarte topje. Een wat oudere vamp in een nieuwbouwwijk. ‘Ik zal even met mijn moeder overleggen. Ze is een beetje... Ze praat eigenlijk nooit over onze familie. Eerlijk gezegd herinner ik me nauwelijks dat ik een oudoom heb. Kunnen we u later terugbellen?’

‘Natuurlijk,’ zegt ze.

Ik noteer haar naam, het telefoonnummer en het adres van het hospice en we hangen op.

2

Joleen

Het hospice is een verbouwde boerderij, omringd door weilanden. Ik parkeer mijn oude Volvo en snuif even de buitenlucht op. Op de achtergrond is de snelweg te horen die me hierheen bracht, maar verder heerst hier rust, dat voel ik meteen.

Een vrouw met korte krullen, een bontgekleurde bloes en een dito brilmontuur laat me binnen. Eigenlijk had mama hier moeten zijn. Maar die zit nu aan de sherry of de sangria aan de Costa Blanca. Ze had wel een beetje gesnuft om het nieuws dat haar oom Per op sterven lag, want die had ze altijd graag gemogen, ook al was het een soort kluizenaar die ze niet vaak sprak, had ze gezegd. Maar hem bezoeken was drie bruggen te ver. Ze wilde alleen maar met Berend naar Spanje, daar verheugde ze zich al weken op. En mama heeft zich van alles wat met haar jeugd te maken heeft radicaal afgesloten. ‘Die boerderij wil ik ook niet,’ had ze gezegd. ‘Daar ben ik eigenhandig door mijn vader uit gezet en ik wil er niet naar terug. Het is geen gelukkige plek. Maar jullie mogen hem hebben, samen, jij en Katinka en Puck.’

Mama kan zich soms zo elegant uitdrukken.

En ik mag het allemaal regelen, want ik heb ‘toch niks te doen’.

De vrouw met de bonte bloes stelt zich voor als Ina, zij is degene die ik aan de telefoon al had gesproken. Ik verontschuldig me er nog eens onhandig voor dat mijn moeder niet is gekomen. Ze glimlacht mild. ‘Familiebanden kunnen soms ingewikkeld zijn. Dat maken we hier wel meer mee.’

Ina laat me binnen in een ruimte die nog het meest weg heeft van een knusse woonkamer en verwijst me naar een cognacbruine bank. Er is een open keuken met een enorme eettafel met comfortabele stoelen, er staat een goedgevulde boekenkast – een onverwacht gezellige ruimte. De sfeer die hier in de lucht hangt is... ik weet niet hoe ik het moet noemen. Sereen, dat komt nog het dichtst in de buurt. Het gevoel is bijna tastbaar. Alsof alles hier mag zijn, alsof alles wat je maar zou kunnen voelen of denken in een warme deken wordt gewikkeld.

Ina biedt koffie aan. ‘Per is nog even aan het opstarten. De ene dag is hij beter dan de andere.’

Longkanker. Uitgezaaid. Ongeneeslijk. Aan de telefoon had Ina verteld dat Per geen behandeling wilde. Geen bestraling of chemo, zo min mogelijk polonaise aan zijn lijf. Als zijn buurvrouw niet had gezien hoe slecht hij eraan toe was, was hij niet eens naar het ziekenhuis gegaan. Gewend om de dingen in z’n eentje op te lossen, alles voor zich te houden. Ik zag een beeld voor me van een oud mannetje dat helemaal alleen crepeerde in een haveloos boerderijtje. Om de rillingen van te krijgen.

‘Het voelt een beetje gek om hier te zijn,’ probeer ik Ina uit te leggen. ‘Dat hier familie van mij is, en dat jullie voor hem zorgen.’

‘Mensen komen hier om allerlei redenen terecht,’ antwoordt ze. ‘Ook als ze thuis of in de buurt wel familie hebben.’

Op de een of andere manier voel ik me nu nog schuldiger, ook al heb ik nergens schuld aan.

‘Weet u hoe lang hij nog heeft?’ Misschien heb ik de vraag wel te snel gesteld, denk ik er meteen achteraan. Alsof ik alleen maar van die onbekende man af wil.

‘Tja.’ Ina duwt haar veelkleurige montuur wat rechter op haar neus. ‘Dat kun je nooit precies zeggen. Een week? Twee weken? Een maand, een paar dagen? Mensen hebben ons beide kanten op wel verrast.’

‘De dood is een mysterie,’ zeg ik. ‘O, dat klinkt pompeus zeg. Maar het is wel waar.’

Ina lacht. ‘Dat is het zeker. En vaak ook een bevrijding, zeker als mensen er niet bang voor zijn. Daar proberen we ze ook in te ondersteunen, als ze ervoor openstaan.’

‘U hebt een mooi beroep,’ zeg ik en ik meen het. Even denk ik aan papa. Siemon, de oude rocker. Die was alleen toen hij doodging. Zou hij bang zijn geweest? Het is jaren geleden gebeurd, maar ik mis hem ineens hevig. Ik pak mijn koffie van de salontafel en neem een slok, in een poging mijn gezicht achter de mok te verbergen.

Na de koffie leidt Ina me door een gang met grote schilderijen aan de muur – landschappen in blauw, rood en oranje, vast en zeker van een lokale kunstenaar – naar de kamer van Per. Ze steekt haar hoofd om de deur en zegt met een stem die blijkbaar voor haar bewoners is gereserveerd: ‘Eén goedemorgen, meneer Veenendaal, uw bezoek is er.’

Ze trekt haar hoofd terug, knipoogt naar mij en zegt: ‘Hij houdt er niet van als ik “meneer” en “u” zeg.’ Ze gebaart dat ik de kamer in kan gaan en sluit de deur achter me.

Ik weet niet precies wat ik had verwacht, maar niet deze man die fier rechtop aan een tafeltje zit. Wit haar. Helderblauwe ogen die me aandachtig opnemen. Ze worden een beetje waterig, zie ik. Herken ik hem?

‘Jij bent Joleen,’ zegt hij. Zijn stem klinkt zwaar en hees.

Ik knik. ‘Hallo Per. Mag ik Per zeggen?’

Hij knikt ook en gebaart naar de andere stoel bij het tafeltje. Ik laat me zakken op het zachtgroene skai.

‘Mijn moeder, eh... ze vond het te moeilijk om te komen. Sorry,’ verontschuldigt ik me nog maar eens een keer. Het is warm in het kamertje, waar ook een ziekenhuisbed met een koraalrode spreij, een boekenkast en een dressoir staan. Ook hier voelt het bijna huiselijk, als je de ziekenhuisapparatuur rond het bed even wegdenkt. Op het dressoir staat een foto van Per in een weiland, omringd door drie kleine paarden. En een foto waarop hij een stuk jonger is en op zo’n paardje rijdt. Het lijkt alsof ze hard gaan, een wedstrijd.

Als ik Per weer aankijk, zijn zijn ogen nog steeds op mij gericht. ‘Emmy heeft de boerderij niet op een leuke manier verlaten,’ zegt hij.

‘Ze praat er eigenlijk nooit over. Mijn moeder praat liever alleen over leuke dingen.’

Zijn mondhoeken krullen vluchtig op. ‘Hoe oud ben jij nu? Ik dacht 33. En dan moet Katinka 31 zijn. En Puck... 26. Het is 26 jaar geleden.’

Mijn wenkbrauwen vliegen omhoog. ‘Dat u dat weet! Of jij... mag ik “jij” zeggen? Het klopt precies, onze leeftijden. Terwijl je ons nog nooit hebt gezien!’

‘Eén keer,’ zegt hij. ‘Ik heb jullie één keer gezien. Jij was toen een jaar of zeven, Katinka moet vijf zijn geweest. Ze was gek van de paarden. Puck was nog niet geboren, Emmy was toen hoogzwanger van haar.’

Ik probeer deze informatie te verwerken, ik herinner het me niet. Of toch... iets lijkt in mij te verschuiven.

Ik wil ernaar vragen, maar dan legt Per zijn handen op het tafelblad als een voorzitter in een vergadering. ‘Luister. Ik heb kanker, ik ga dood.’ Hij wacht even, zijn gezicht vertrekt alsof hij pijn heeft.

‘Jullie moeder wil de boerderij niet,’ gaat hij dan verder. ‘Dat kan ik wel begrijpen. Ik laat hem aan jullie na, aan jou en je zussen. Alles. Dat ga

ik in orde maken. Wat je ermee doet, moet je zelf weten. Dat maakt me niet zo veel uit. Als de paarden maar goed terechtkomen.'

'De paarden?'

'IJslanders.'

Per beweegt zijn ene hand over tafel naar mij toe, opent de hand en trekt hem weer terug. Er ligt nu een briefje voor me, zo te zien met een paar adressen en telefoonnummers. En er ligt een sleutelbos.

3

Joleen

De boerderij ligt helemaal alleen aan het einde van een doodlopende weg. Door de barsten in het asfalt zijn plukjes gras gegroeid die de weg proberen over te nemen. Niemand lijkt zich om dit uiteinde van de straat, waar toch verschillende boerderijen aan liggen, te hebben bekommerd. Het is alsof het huis naar me kijkt, de ramen zijn net vier treurige ogen, een ervan dichtgetimmerd, met een afgebladderde deur als neus ertussen.

De tuin vóór de boerderij was ooit misschien uitnodigend, nu is het een zee van hoog opgeschoten onkruiden. Een uit vorm gegroeide ligusterhaag scheidt de voortuin van de oprit waar ik langzaam over rijd, autoraampjes open, naar de zijkant van de boerderij. Grind knarst onder de banden. Het voelt alsof ik me op verboden terrein begeef. Toch mag ik hier zijn, want deze plek is straks van ons, heeft Per gezegd.

Ik parkeer de Volvo naast een open schuur met een tractor erin en een wirwar aan objecten die ongetwijfeld ergens handig voor zijn, of zijn geweest: emmers, bezems, een hark, touwen, palen, ondefinieerbare metalen voorwerpen. Alles bekleed met spinnenweb.

Kippenvel kruipt over mijn rug als ik langzaam het erf op loop en de plek in me opneem. Een deel van me wil wegwezen, naar huis – al heb ik op het moment helemaal geen eigen huis. Het andere deel is nieuwsgierig.

In het achterste gedeelte heeft de boerderij kleine raampjes en grote dubbele deuren. Hier moet vroeger de stal zijn geweest. Ik beweeg de grendel van de staldeuren omhoog, trek het rechterdeel van de deur een stukje open en kijk naar binnen. Een grauwe, schemerige ruimte, jarenlang opgeslagen stof, donkere vormen van niet goed te onderscheiden voorwerpen. Snel sluit ik de deur weer.

Als ik verder naar achteren loop, voorbij de boerderij, is het alsof er ineens meer lucht beschikbaar is. Ik adem zo diep in dat ik besef dat ik net mijn adem inhield. Hier is ook een tuin, ook verwilderd: hoog gras met bloemen ertussen, een paar fruitbomen. Tot mijn verrassing is het achterste deel van de tuin wel onderhouden. Hoewel het gras ook hier niet strak gemaaid is, kun je zien dat dat een tijdje geleden wel moet zijn gebeurd. Er liggen een paar bloemperken vol bloeiende bloemen in paars, roze, geel. Ik

was bijna vergeten dat vandaag een mooie zomerse dag is. Bij een ren aan de rand van de tuin scharrelen een paar kippen rond die klokkende geluidjes maken. Die was Per even vergeten te vermelden.

Hij had sowieso niet veel meer gezegd nadat hij me de sleutels had gegeven. Zijn gezicht was vertrokken van pijn en hij kreeg een hoestbui. Ik vroeg of hij iets nodig had, pijnstillers, kreeg hij die? 'Ik haal Ina wel even,' had ik gezegd, ik wist niet wat ik anders moest doen. 'Ik kom later terug, morgen misschien.' Per had nog eens naar de sleutels en het briefje geknikt en ik had ze meegenomen. Op het briefje stonden het adres van de boerderij en drie telefoonnummers, met de vermeldingen 'Marjon buurvrouw', 'Rita IJslanders' en 'Steeff handig'.

Ik ga zitten op een wit gietijzeren bankje, een stukje naast het kippenhok, onder een kastanjeboom. Van hieruit kun je de achterkant van de boerderij zien. Of in de gaten houden.

Een merel hipt over het gras. Ineens dringt het gezang van de vogels tot me door, hoe luid dat is. De geur van bloemen, verwarmd gras, nazomer. Dat mijn moeder hier ooit heeft gewoond. Dat ze hier is opgegroeid. Een gevoel welt op in mijn borst, warm en zwaar. Het lijkt op verdriet.

Ik sta weer op om de rest van het terrein te verkennen. Nog verder naar achteren staat rechts een tweede schuur, en links, verscholen achter de bomen en struiken van de tuin, staat een houten huisje. Een chalet lijkt het. Een plant in de vensterbank duidt op leven. Naast het trapje naar de voordeur staat een paar klompen. Ik gluur naar binnen door het raam en zie een tafel met twee stoelen, een keukenblokje, rechts een zithoek met twee comfortabele fauteuils en een leeslamp ertussen op een tafeltje. Een boekenkast. Een bureau. Erboven een foto van een kudde paarden. Dit ziet eruit als de woonplek van Per. Maar waarom zou hij hier wonen, in zo'n klein huisje, als hij een hele boerderij tot zijn beschikking heeft?

Een hard proestend geluid laat me schrikken. Ik volg het geluid naar een weiland, dat grenst aan het erf. Drie kleine paarden kijken me met opgeheven hoofd en nieuwsgierige ogen aan. Ik loop naar het hek om ze te bekijken. Katinka zou dit fantastisch vinden, die leeft voor paarden. Er komt een beeld in me naar boven, een flard van een herinnering: Kat en ik als kinderen, en paarden. Katinka op een witte paardenrug, mama die lacht.

Het beeld is net zo snel weer weg als dat het opdook. Ongrijpbaar.

Ik gluur naar binnen in de tweede schuur. Er hangen zadels en hoofdstellen en touwen aan de wand, op de grond staan witte tonnen met rode deksels.

Een deel van de schuur is ingericht als stal voor de paarden, een grote stal met een opening naar het weiland.

Opnieuw voelt het alsof ik op verboden terrein ben, een indringer in iemands leven. Ik schrik me dan ook wezenloos als iemand ineens ‘Hallo’ zegt. Razendsnel draai ik me om, er staat een jongen van een jaar of achttien in de deuropening. Ik hef mijn hand om hem te slaan, een automatische schrikreactie. Als ik zijn grote ogen zie, laat ik mijn hand weer zakken en sis: ‘Sjzus, wat laat jij me schrikken!’

De jongen bloost, haalt een hand door zijn blonde kuif en zegt: ‘Sorry, dat was niet mijn bedoeling. Je was helemaal in gedachten verzonken.’

Hij stelt zich voor als ‘Tim, de buurjongen’.

Ik leg uit wie ik ben: een familielid van Per. Zijn achternichtje. Terwijl Tim handig scheppen voer uit de witte tonnen over drie emmers verdeelt, hoor ik hem uit. Hij blijkt de zoon te zijn van ‘Marjon buurvrouw’ die op Pers briefje staat, en in het naastgelegen boerderijtje te wonen. De paarden komen de stal in, ze hebben het gerammel met de emmers gehoord. Tim geeft ze over de lage stalwand heen ieder een emmer.

‘Ze staan altijd op dezelfde plek te eten, elke dag,’ zegt hij. ‘Brendoer links, Lisa in het midden en Toele rechts.’

Gekke namen. Een oranje pony, een witte en een bruine. Net ik, Kat en Puck, bedenk ik. Rossig, blond, donkerblond.

Tim vertelt dat hij Per af en toe meehielp met voeren en uitmesten. Dat ze soms op de paarden reden. Dat het werk Per de laatste tijd steeds moeizamer af leek te gaan, maar dat Per dat niet wilde laten weten. ‘Hij is eigenwijs. Maar wel aardig, als je hem eenmaal kent. Hij wil niet veel mensen om zich heen. Mijn moeder en ik zijn een van de weinigen die hem zien. M’n moeder was vet kwaad toen ze zag hoe hij eraan toe was, en dat ik daar niks van had gezegd. Wist ik veel.’

Hij bloost weer een beetje. ‘Ze ging meteen met hem naar een dokter, ook al wilde hij dat niet. En toen bleek dat hij al heel ziek was.’ Hij slikt hard. ‘Het is maar goed dat jij er nu bent. Ik kan na deze week de paarden niet meer doen, en m’n moeder is altijd druk. Die werkt in het ziekenhuis in Meppel.’

Hij vertelt dat hij op introductieweek gaat voor zijn studie, en daarna op kamers gaat wonen in Groningen. ‘Het is niet ingewikkeld hoor, de paarden. Elke dag een schep voer in een emmertje, verder hebben ze nog gras zat in de wei, dus je hoeft niet eens hooi te geven. Uitmesten in de wei en de stal. Hoeven controleren, eens borstelen. Kun je rijden?’ Tim

ratelt door terwijl hij de emmers weer uit de stal haalt, ze afspoelt onder een kraantje en buiten de schuur op zijn fiets stapt.

Ik kijk hem na als hij slingerend het grindpad af fietst. Aan het eind van de oprit stopt hij en roept hij over zijn schouder: 'O ja, de kippen, die ben ik vergeten! Wil jij ze doen? In hun hok staat een ton met voer. Water kun je pakken bij het kraantje in de stal.' Hij zwaait en fietst verder, de hoek om, naar zijn huis.

Ik zucht. Ik heb Katinka nodig. En Puck.

4

Puck

Ik hou ervan als dingen mooi en aangenaam zijn. Als ze kloppen. Als de muziek in Trees Café bijvoorbeeld zacht genoeg is voor de mensen om te kunnen praten, maar niet zo zacht dat het behang wordt, want het is goede muziek die precies bij de sfeer past. Daar zorg ik voor. Ik hou er ook van, als ik geen bardienst heb maar in de keuken sta, als de burger precies goed gelukt is, niet te donker gegrild, niet te slap, en als die samen met het broodje, de groenten en het schepje aardappelsalade een feestje voor je ogen is op het bord.

Aan de andere kant hou ik van dingen onderzoeken. Verborgene dingen, spannende dingen. Soms zoek ik het op: in het donker naar een net iets te spannende film kijken, om te zien of ik het durf. Of zien hoe ver je kunt gaan met iemand. Dat is meestal alleen als ik heb gedronken, trouwens, en eigenlijk is dat een trek van mezelf waar ik niet zo trots op ben. Want de volgende dag is het dan sowieso niet mooi en aangenaam.

Het is mijn tweede kant die nu naar boven komt, de kant van de spanningzoeker. Dit is hoe dan ook een spannende onderneming, de plek ontdekken waar mama vroeger woonde. De boerderij heeft aan de voorkant een deur, en aan de zijkant nog een, maar dat is niet waar we beginnen met onze expeditie. Joleen heeft ons het gekke contrast laten zien toen we aankwamen: de grote verwaarloosde boerderij, en daarachter het stukje tuin en het huisje van onze oudoom die wel zijn onderhouden.

Katinka ging linea recta naar de paarden. Ze zag ze, klom over het hek en stond stil in het gras. Ze liet de paarden naar zich toe komen, nodigde ze uit voor een kennismaking, zo zag het eruit. Er gebeurt iets bijzonders met mijn zus als ze in de buurt is van paarden. Ze kan nog zo'n grote waffel hebben of zich kwaad maken over dingen, maar bij paarden daalt er ineens een rust over haar heen. Het is alsof ze die dieren begrijpt, en andersom. Het is dan ook haar werk.

‘Wat een geinige Muppets,’ riep ze naar ons. Ik kon zien dat ze gewoon echt blij was om bij die pony's te zijn. Ze stonden om haar heen en roken aan haar handen, en pas toen aaide ze ze voorzichtig. Toen ze weer naar het hek liep, liepen ze achter haar aan alsof ze een magneet was.

Ik duw de zware staldeur aan de zijkant van de boerderij open. Misschien wil ik ook wel als eerste naar binnen om te laten zien dat ik meer lef heb dan Joleen, die met haar armen om zich heen geslagen achter me staat. ‘Ik weet niet wat het is, maar ik krijg gewoon de kriebels van deze plek,’ zegt ze. Katinka staat achter ons te bellen met iemand, vast Mark. Ze is nog net geen Siamese tweeling met die man, en dat terwijl ze gewoon vrienden zijn.

Ik stap naar binnen. De lucht in de stal is stoffig en bedompt, het ruikt naar schimmel en oude dierenmest. De kleine ramen zijn zo vuil dat ze het daglicht filteren en alles er grijs uitziet. Ik pak mijn mobiel om de zaklantaarnfunctie aan te zetten. Hij maakt geluid, er komt een app binnen.

Jimmy.

‘Ik ga niet meer zeggen dat het me spijt, want dat komt toch niet aan bij jou. Ik hoop dat je snel weer normaal kunt doen.’

Het wordt koud in mij en heet tegelijkertijd, de woorden snijden door me heen.

‘Kun je een lichtknopje vinden, Puck?’ vraagt Joleen.

Ik klik de app weg.

Met de telefoon als zaklamp beschijn ik de muren naast de deur tot ik de lichtknop vind. Knipperend komt een rij tl-balken in de stal tot leven.

‘Dat ze het nog doen! Het ziet eruit alsof hier al jaren niemand meer is geweest,’ zegt Kat, die langs mij heen naar binnen marcheert en midden in de ruimte stilstaat om om zich heen te kijken. Joleen blijft in de deuropening staan.

Ooit hebben hier koeien geleefd, stel ik me voor. In een deel van de stal staan nog de roestige spijlen waar ze vroeger hun grote koppen doorheen moeten hebben gestoken om te eten. Nu wonen er vooral spinnen, en wie weet wat nog meer. De stal is duidelijk alleen nog maar in gebruik als opslagplaats. Oftewel: dump hier je rommel. Kasten, kartonnen dozen waar gaten in zijn gevreten, een tweepersoonsbed, een salontafel met een gebarsten glasplaat. Het is alsof je door een slecht ingerichte kringloopwinkel loopt. ‘Er staat hier een complete caravan!’ meldt Kat vanuit een hoek.

‘En dit moeten wij waarschijnlijk allemaal gaan opruimen,’ kreunt Joleen, die blijkbaar toch ook binnen is gekomen.

Ik trek de la van een kastje open en gil als er iets uit schiet. ‘Muis?’ vraagt Katinka nuchter. ‘Die gaan echt overal wonen waar ze in kunnen komen. En ze passen al door gaatjes van een centimeter.’

‘Dankjewel voor deze informatie,’ zeg ik.

We struinen rond door de verzameling meubels, stof, spinnenweb en hooi – de zolder zal er vroeger vol mee hebben gelegen – tot we toe zijn aan de volgende fase van de expeditie. In de stal is een deur die naar het woonhuis van de boerderij moet leiden.

De tweede sleutel aan de sleutelbos die Joleen probeert, past. De deur biedt toegang tot een gang met verschillende deuren en een trap naar boven. We openen de deuren om de beurt. De eerste deur, aan de linkerkant, biedt toegang tot een soort bijkeukentje met een grote wasbak. Er hangt een lichte rioollucht. De tweede deur, rechts, is van een blauw betegelde douche met toilet. Er hangen geen handdoeken. Het toilet ziet er wel modern uit, maar de tegels hebben iets ouderwets en zijn hier en daar gebarsten.

Links is een keuken met grenenhouten keukenkastjes en een bescheiden tafel met twee stoelen. Ik open een keukenkastje. Er staan borden en kopjes in. Kat kijkt in de koelkast; die is leeg en staat uit. ‘Hier woont dus niemand,’ concludeert ze.

Rechts aan het eind van de gang is een smalle, steile trap naar boven. Ik struikel bijna over een opstaande rand van het zeil dat op de vloer ligt, als ik de laatste deur open. Dit blijkt de toegang tot de woonkamer te zijn, een grote ruimte die op de voortuin en de straat uitkijkt. Het is er niet helemaal leeg, maar ook niet bewoond. Er staat een houten tafeltje midden in de kamer. Een stoel. Het frame van een bank waar de kussens uit zijn gehaald. Verder staan er geen meubels. Aan een van de muren hangt een schilderij, een landschap met een rivier. Een kapot raam is afgedekt met een houten plaat.

‘Wat is hier gebeurd?’ Joleen loopt naar het schilderij.

‘Het lijkt wel alsof de bewoners midden in een verhuizing zijn gestopt,’ zeg ik. ‘Alsof ze geen puf meer hadden om de boel helemaal leeg te halen.’ Ik kan het niet goed verwoorden. Het is een vaag gevoel, net of de plek is bevroren in de tijd.

‘En die bewoners zijn onze opa en oma,’ zegt Joleen.

Kat kijkt rond, niest, snuift en zegt: ‘Weet je wat ik nodig heb? Een bak koffie.’

‘O, ja, koffie,’ zeg ik verlangend.

‘Misschien ligt er iets in Per zijn huisje,’ oppert Joleen. Daar hebben we nog niet gekeken.

We hebben enige haast om het huis weer uit te komen, in de gang struikel ik wéér over de rand van het zeil, dat los zit bij de drempel. Joleen vangt me op en voorkomt dat ik val. Ze sluit de deur weer af met de sleutel en

we lopen via de schuur naar buiten. Naar het chalet waar mijn onbekende familielid Per blijkbaar woont, of woonde, of iets ertussenin.

Joleen rommelt weer met de sleutelbos en vindt de sleutel die past op de voordeur van het chalet. Een licht bedompte geur dringt mijn neus binnen als we de gang in stappen, waar een overall, een regenjas en een parka aan de kapstok hangen.

Typisch de plek van een man alleen, concludeer ik als we de ruimtes scannen. Geen overbodige prullaria, maar wel netjes. Links in de hal is een deur naar de kleine badkamer, met een douche en een wasmachine. Er is één slaapkamer, met een eenpersoonsbed, een nachtkastje aan de ene kant ervan en een stoel aan de andere kant. De woonkamer is ook keuken. Op het aanrecht staat, hoera, een koffiezetapparaat.

Kat snuffelt schaamteloos door de keukenkastjes. ‘Ha!’ Ze heeft een blik koffie en een pak filters gevonden, en zelfs cupjes koffiemelk. ‘Ze zijn een maand over datum. Kan nog wel, toch?’ In een ander kastje vindt ze koffiekopjes, in de la liggen lepeltjes.

Ik spoel de koffiekkan om, check of er geen beschimmeld filter in de houder zit en zet koffie. Uit de slaapkamer haalt Joleen de stoel die naast het bed stond. Nu kunnen we met z’n drieën aan de kleine keukentafel zitten. Ik pak een papieren zak uit mijn tas en haal er drie stukken brownie uit. Een kriebel van plezier in mijn buik als mijn zussen tegelijkertijd ‘O!’ roepen.

‘Zelfgebakken?’ vraagt Joleen.

‘Meegenomen van m’n werk,’ beken ik.

‘Je werkt nog steeds in dat eetcafé?’

Ik knik met m’n mond vol. We hebben elkaar echt lang niet meer gesproken. Ja, gisteren dan even, toen Joleen belde om over deze plek te vertellen. Dat we die erven. Gaan erven. Maar ik was aan het werk toen ze belde, en daarna kreeg ik ruzie met Jimmy. Het is allemaal nog niet helemaal tot me doorgedrongen, geloof ik.

‘Leuk?’ vraagt Kat.

Ze bedoelt m’n werk. Ik knik weer.

‘Hoe is het eigenlijk met Mark en Merel?’ vraagt Jo aan Kat. ‘Ze hebben nu een baby, toch?’

‘Yep.’ Kat praat gewoon met volle mond. ‘Roosje. Best een lief ding hoor, maar jezus, wat een werk. Luiers, huilen, flesjes, borsten, ik zou er gestoord van worden. Maar Merel vindt het geweldig.’

Merel en Mark zijn haar beste vrienden, al zo lang ik me kan herinneren. Ze wonen met z’n drieën in het achterste deel van de boerderij

van Marks ouders – of met z'n vieren dan nu. Kat en Mark trainen samen met Marks vader springpaarden, of iets in die richting.

‘En Mark? Trotse vader?’

‘Zekers. Maar Merel houdt hem wel kort nu, hij is weken niet mee geweest op concours.’

‘De kracht van de zwangerschapshormonen. Dat wordt vanzelf wel weer minder,’ zegt Joleen alsof ze weet waarover ze het heeft. Zij en Kat hebben geen greintje kinderwens. Soms denk ik er weleens aan, een kindje, een klein warm mensje om vast te houden en te knuffelen. Maar met Jimmy...

Ineens herinner ik me waarom ik me zo hol voel van binnen. De app. Ik pak mijn telefoon, maar besef dat het niet beleefd is om er midden in een gesprek op te kijken.

‘En jij, Jo? Mama zei iets over dat je niet meer op die school werkt?’ vraagt Kat.

‘Nee.’ Joleen neemt een slok koffie. Kauwt langzaam op haar brownie.

Ik wil antwoorden op Jimmy's bericht, maar ik weet niet wat. Verdomme. Op de een of andere manier weet hij het altijd zo te draaien dat ik het heb gedaan. Dat ik niet normaal doe. Terwijl hij de hele zaterdagavond in Trees heeft zitten praten met een vrouw die ik niet ken, maar die hém zo te zien wel wilde leren kennen. Logisch, Jimmy is een knappe vent. En hij maakt makkelijk contact, hij kan dat, zomaar praatjes aanknopen met onbekenden. Praten, lachen – bij vlagen was het blijkbaar nogal hilarisch tussen die twee. Zij was ook mooi. Slank. Lang blond haar. Ik was me meteen bewust van mijn brede heupen, en die korte bob van mij vond ik ineens niet meer zo geslaagd. Ik voelde me compleet onzichtbaar achter de bar. Terwijl hij eigenlijk wel voor mij was gekomen. Voor de gezelligheid. Maar niet mijn gezelligheid, bleek maar weer eens.

Dus ik was zelf verre van gezellig toen we na mijn bardienst thuishkwamen. Op zulke momenten klap ik dicht. Ik zeg niks meer, terwijl er in mezelf juist een vulkaan aan woorden borrelt. Zie ik het nou niet goed? Stel ik me aan? Hij mag toch wel een leuke avond hebben... Ja maar, hij kwam toch voor mij? Ik ben zijn vriendin. Maar misschien wel niet zo'n leuke vriendin, als ik hem niet eens een gezellige avond gun. Maar het doet pijn als hij me niet ziet. Zij is vast leuker. Nou, dan rot hij toch op naar haar. Klootzak.

Toen we toch begonnen te praten, ging dat zo:

Jimmy: ‘Wat is er?’